

**Evaluatie
jaarwisseling
2021/2022**

**Gemeente
Woudenberg**

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van de jaarwisseling. Een jaarwisseling die op veel plaatsen in Nederland en helaas ook in Woudenberg op onacceptabele wijze is verlopen. Dit ondanks de uitgebreide voorbereidingen en maximale inzet van de gemeente, politie, brandweer, boa's en andere partners. Natuurlijk kwam dit deels doordat er vanwege de beperkende coronamaatregelen niets mogelijk was. Maar dat was het niet alleen. Corona of niet, het vernielen van eigendommen van een andere inwoner of van de gemeente, dat doe je niet.

Vorbereiding jaarwisseling 2021/2022

Voor een goed verloop van de jaarwisseling is afstemming noodzakelijk tussen politie, OM, brandweer en gemeente. Net als vorig jaar is door alle partijen gekozen voor een integrale en gezamenlijke aanpak. Een veilige jaarwisseling vraagt daarbij om diverse maatregelen, zowel zichtbare als onzichtbare.

Voor de jaarwisseling zelf zijn er landelijk prioriteiten en tolerantiegrenzen vastgesteld voor de hulpdiensten. De prioriteit lag bij het veilig kunnen uitoefenen van de publieke taken en het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. Het naleven van de Coronamaatregelen – zeker in de buitenruimte – en het naleven van het vuurwerkverbod waren daaraan ondergeschikt.

Acties voorafgaand aan de jaarwisseling

Vuurwerkvoorlichting

Voorlichting over de risico's en gevaren van vuurwerk zijn elk jaar weer een belangrijk onderdeel van het pakket preventieve maatregelen. Door de invoering en late aankondiging van het landelijk vuurwerkverbod zijn de vuurwerkvoorlichtingslessen aangepast en is er in het bijzonder aandacht besteed aan het belang van normaal gedrag tijdens Oud en Nieuw. Door de verscherping van de coronamaatregelen en de vervroegde kerstvakantie van de scholen is een deel van de lessen niet doorgegaan.

Gesprek met Woudenbergse ambassadeurs

In aanloop naar de jaarwisseling is er gesproken met een afvaardiging van Woudenbergse samenleving. Uit het gesprek kwamen diverse tips naar voren. Een deel van deze groep is na het gesprek een initiatief gestart met als doel om samen te komen op de Nieuwe Poort om gezamenlijk het nieuwe jaar in te luiden. Door de aanscherping van de Coronamaatregelen kon het initiatief niet doorgaan.

Preventieve maatregelen in openbare ruimte

Ieder jaar zetten we ruim voor de jaarwisseling in op het treffen van maatregelen om schade, overlast en letsel zo veel mogelijk te voorkomen. Mede op basis van ervaringen van het jaar ervoor zijn gezamenlijk met de hulpdiensten de risicolocaties bepaald en maatregelen getroffen, zoals tijdelijk cameratoezicht en extra verlichting. Daarnaast zijn afvalbakken en ondergrondse containers beschermd dan wel weggehaald. Er is fors ingezet op het schoon opleveren van de openbare ruimte voor de jaarwisseling, bijvoorbeeld door het (laten) weghalen van brandbaar materiaal of losliggende stenen.

Opslag van zwaar en illegaal vuurwerk

Opslag van illegaal en zwaar vuurwerk in woningen is zeer gevaarlijk en vanwege (brand)veiligheidseisen en leefbaarheidsaspecten niet te tolereren. Bij constatering door bijvoorbeeld de politie, treedt de gemeente hier, in aanvulling op eventuele strafrechtelijke vervolging, bestuursrechtelijk tegen op via de Woningwet en het Bouwbesluit.

In aanloop naar de jaarwisseling is in één woning opslag van illegaal vuurwerk aangetroffen. Om te voorkomen dat de overtreding opnieuw zou plaatsvinden, hebben de

bewoners een gemeentelijke waarschuwingsbrief gekregen, met daarin de aankondiging dat bij een volgende constatering een last onder dwangsom wordt opgelegd. Per 1 januari 2022 is de Woningwet in die zin aangepast dat aan overtreders direct een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Deze mogelijkheid zetten we voor komende jaarwisseling in.

Bestuursrechtelijke instrumenten

De gemeente heeft diverse bestuurlijke instrumenten die voorafgaand aan de jaarwisseling zijn ingezet, namelijk last onder dwangsom en een gebiedsverbod.

Daarnaast is in overleg met de politie en het Openbaar Ministerie besloten om een tijdelijk cameratoezicht te plaatsen bij het Poortplein. Hiervoor is een aanwijzingsbesluit genomen. De gemeenteraad is via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld. Het aanwijzingsbesluit is via mijnoverheid.nl gepubliceerd.

Extra toezicht

Door de gemeente is extra toezicht ingehuurd voor de jaarwisseling. Er zijn vier beveiligers ingezet nabij het Poortplein. In verband met signalen vanuit de samenleving is er contact gelegd met de GGD. Zij hebben twee beveiligers geplaatst in de testlocatie aan de Dorpsstraat in Woudenberg. Er was nauw contact tussen de beveiligers, politie en gemeente.

Vuurwerkverbod

Het kabinet besloot eind november tot een landelijk vuurwerkverbod, vanwege de toenemende druk op de ziekenhuizen door de oplopende coronabesmettingen. Het landelijke besluit verbodt eveneens de verkoop en het in bezit hebben van vuurwerk.

Ondanks het verbod bleek tijdens en rond de jaarwisseling dat er toch bijzonder veel illegaal vuurwerk voorhanden was bij inwoners en dat het ook werd afgestoken. Dit, terwijl in aanloop naar de jaarwisseling, de politie op landelijk en regionaal niveau meer illegaal vuurwerk had onderschept dan in voorgaande jaren. Dit laat zien dat draagvlak voor een dergelijk verbod en handhaving capaciteit een belangrijk punt van aandacht is.

Vanuit de Tweede Kamer is er een initiatiefvoorstel om een landelijk vuurwerkverbod in te voeren. Dit voorstel is begin dit jaar ter consultatie voorgelegd aan het Veiligheidsberaad en de G4-steden. Zowel het Veiligheidsberaad als de G4- steden hebben positief gereageerd op dit voorstel. In beide reacties zijn ook de ervaringen van afgelopen jaarwisseling doorgegeven en is aandacht gevraagd voor de handhaving van een dergelijk verbod.

Meldingen vuurwerkoverlast

Bij de gemeente zijn, ondanks het vuurwerkverbod, in totaal 27 meldingen van vuurwerkoverlast binnengekomen tussen 1 november 2021 tot en met 6 januari 2022. Bij de politie zijn in dezelfde periode 46 meldingen binnengekomen van vuurwerkoverlast.

Carbidschieten oudejaarsdag

Via de lokale krant en social media hebben wij inwoners die van plan waren om op oudejaarsdag carbid te schieten gevraagd contact op te nemen met de gemeente, zodat dit veilig en binnen de geldende Coronamaatregelen zou gaan.

Er is een factsheet (zie bijlage 1) met informatie over de Coronamaatregelen en de regels over carbidschieten ontwikkeld voor de carbidschieters. Het aantal locaties waar carbid werd geschoten was ten opzichte van vorig jaar veel minder.

Vreugdevuren

Net zoals voorgaande jaren waren vreugdevuren niet toegestaan. De Boa heeft op één locatie een klein vreugdevuur aantreffen en aan de eigenaar gevraagd om deze uit te maken. Hieraan is gehoor aangegeven.

Schade gemeentelijke eigendommen

Ondanks het landelijk vuurwerkverbod was de schade aan gemeentelijke eigendommen aanzienlijk hoger dan vorig jaar. De totale schade bedraagt € 10.292,- exclusief arbeidsuren (dit betreft het opnemen van de schade en het vervangen van verkeersborden en prullenbakken). Er is een gemeentelijk voertuig, 8 verkeersborden en 6 prullenbakken vernield.

Schema schade afgelopen jaren

Jaarwisseling	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Bedrag	€ 4.065	€ 775	€ 1.982	€ 10.292,-

Brandweer

Op 31 december van 06.00 uur tot 1 januari 06.00 uur is de brandweer heeft de brandweer geen melding gehad. Op 1 januari 2022 is de brandweer driemaal uitgerukt voor een containerbrand, die is ontstaan door verwijderde vuurwerkresten.

Geregistreerde incidenten politie

Bij de politie zijn in totaal 17 incidenten op 31 december 2021 (vanaf 06:00 uur) en 1 januari 2022 (tot 06:00 uur) binnengekomen. Het gaat o.a. om afsteken vuurwerk, melding jeugdoverlast, vernielingen, openbare dronkenschap, vermissing en verzameling grote groep mensen voor het gemeentehuis.

Onder het kopje sfeerbeeld nieuwjaarsnacht wordt dieper ingegaan op de inzet van de politie tijdens het incident op het Poortplein.

Sfeerbeeld nieuwjaarsnacht

Tot 00.30 uur was het rustig, maar de aanwezigen op het Poortplein brachten zich snel in stelling. Daarna sloeg sfeer om. Politie, BOA en beveiligers werden bekogeld met zwaar vuurwerk. Een politieauto en gemeenteauto werden dusdanig vernield dat deze total loss waren. Een inwoner probeerde dit te voorkomen, maar werd door relschoppers ernstig mishandeld.

De ME moest uiteindelijk ingezet worden om de relschoppers tot orde te brengen. Tussen het besluit en de daadwerkelijke inzet van ME zat weinig tijd, omdat de politie dit gebied had aangewezen als een zogenoemde hotspot en ME dichtbij Woudenberg paraat stond. Het werd snel duidelijk dat de groep aanwezigen niet de aanwijzingen van de politie en beveiliging gingen opvolgen. De groep spatte uiteen met de komst van de ME. Ook de aanwezige politieagenten (niet zijnde ME) voerden diverse charges uit op de gesplitste kleine groepen en waren genoodzaakt om fors in te zetten met onder meer pepperspray. Er is tevens een politiehond ingezet. Daarop is besloten om de ME terug te laten keren en nogmaals in te zetten. Nadat de inzet van de ME haar nut had bewezen en op bepaald moment niet meer effectief was, is de ME naar een andere gemeente vertrokken. Tegen 2.30 uur was het weer rustig in het centrum.

Op nieuwjaarsdag heeft de nooddienst het Poortplein schoongemaakt.

Tijdelijk cameratoezicht

Op nieuwjaarsdag is, in verband met het onderzoek, door de politie gevraagd om de camerabeelden uit te kijken. Er is op dat moment geconstateerd dat door een grove fout van de leverancier geen camerabeelden zijn opgenomen. Er zijn wel beelden beschikbaar via de bodycams van de politie.

Communicatie

De omstandigheden waren deze jaarwisseling opnieuw bijzonder door de coronamaatregelen, het tijdelijke vuurwerkverbod en het verbod op oud en nieuw feesten. Voor de communicatie-inzet naar onze inwoners betekende dit vooral informeren over beperkingen.

Hieronder een terugblik en een analyse op onze communicatieaanpak in de aanloop naar de jaarwisseling en direct na de jaarwisseling. We gaan hierbij in op onze eigen berichtgeving, onder andere via onze website en sociale media kanalen (zie bijlage 2 en bijlage 3). Ook is een overzicht van de nieuwsmedia toegevoegd (zie bijlage 4).

Social media

In de aanloop naar de jaarwisseling was onze berichtgeving op Facebook en Twitter (en Instagram Stories) goed verdeeld over de tijd. Hierdoor hebben we een groot deel van onze 6.207 volgers bereikt. Er is niet veel gereageerd op onze berichten.

In bijlage 2 is een overzicht te vinden van alle berichten die we op Facebook hebben geplaatst. Bij elk bericht staat de betrokkenheid (meeste reacties, opmerkingen en deelacties). Het bericht over de wensballonnen (29 december) en de terugblik op de jaarwisseling (1 januari) hebben verreweg de meeste mensen bereikt. En de laatste had de meeste betrokkenheid. In bijlage 3 een overzicht van onze berichten op Twitter. Hoewel de gemeente op dat kanaal 2.851 volgers heeft, is de betrokkenheid bij onze berichtgeving minimaal geweest.

Website

Inwoners konden op onze website informatie vinden over de maatregelen rond oud en nieuw. Deze informatie werd ontsloten via een button op de homepage www.woudenberg.nl/jaarwisseling. Naast de gebruikelijke berichtgeving met betrekking tot de openbare ruimte, overlast en brandgevaar, was op de website speciale aandacht voor het veilig afsteken van carbid (tips). Dit vanwege het verbod op vuurwerk en vreugdevuren. Verder was er aandacht voor de geldende coronamaatregelen. We hadden bij een aantal berichten op social media direct doorgelinkt naar onze website voor meer informatie. Dit heeft niet direct voor meer bezoek op de website gezorgd. In totaal werd de pagina over de jaarwisseling 570 keer (vorig jaar 610 keer) bezocht. In de periode van 1 december 2021 tot en met 15 januari 2022. De meeste paginaweergaven was op 1 januari (143). Het moment dat we op social media het verloop van de jaarwisseling hebben gedeeld met een link naar de website.

Nieuwsmedia

In de periode van 1 december tot en met 15 januari zijn 151 berichten in het nieuws verschenen binnen de zoektermen jaarwisseling, oud en nieuw, vuurwerk(verbod), carbid (zie bijlage 4). In deze tijdsperiode zijn geen opvallende trending topics. De meeste berichten gaan over het vuurwerkverbod. Het sentiment in het nieuws duikt in het rood (negatief) op 1 januari wanneer het statement van de burgemeester door de media wordt opgepakt.

Overig

- Naast de inzet van de website en social media heeft de gemeente in haar e-mailnieuwsbrief bewoners geïnformeerd over de maatregelen rond de jaarwisseling.
 - Eind december heeft de burgemeester de boodschap over de jaarwisseling nogmaals uitgedragen in een bericht waarin het cameratoezicht werd gecommuniceerd. Daarin roept zij onder andere op het leuk te hebben met elkaar en ongeregelheden zoals vorige jaar echt niet kunnen en zij daarom ook de keuze heeft gemaakt voor cameratoezicht.
 - Naar aanleiding van de incidenten bij de Nieuwe Poort heeft de burgemeester op 1 januari een statement naar buiten gebracht. Een bericht waarin zij spreekt van een schaamteloze actie en het buiten alle perken is dat relschoppers hulpdiensten bekogelen met vuurwerk en andermans eigendommen vernielen.

Conclusie

De jaarwisseling 2021/2022 was een bijzondere jaarwisseling gezien de omstandigheden waarin we met elkaar verkeerden. Over het algemeen mag gesteld worden dat een groot deel van onze inwoners zich heeft gehouden aan de adviezen om slechts beperkt bezoek te ontvangen en geen vuurwerk af te steken. Toch vonden ruim 200 personen het noodzakelijk om zich te verzamelen op het Poortplein en daar (illegaal) vuurwerk af te steken, vernielingen te plegen en brandbommen en bierflesjes te gooien.

Het verbod op vreugdevuren is duidelijk en werkt goed. Over het carbidschieten zijn geen klachten of meldingen binnengekomen.

Aanbevelingen jaarwisseling 2022/2023

Op basis van het verloop van de jaarwisseling 2021/2022 en de ervaringen van de politie, brandweer en de gemeente is het voorstel de volgende aanbevelingen op te pakken voor de volgende jaarwisseling.

- vroegtijdig in gesprek met inwoners over de jaarwisseling;
- aanjagen van initiatieven vanuit de samenleving om de jaarwisseling veilig te laten verlopen;
- faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving;
- vroegtijdig starten met de voorbereiding op de jaarwisseling in samenwerking met de veiligheidspartners;
- onderlinge informatiepositie politie/gemeente verstevigen;
- verstevigen van de ambtelijke capaciteit.